Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymas (toliau – Įstatymas) nustato apie pažeidimus įstaigose pranešusių asmenų teises ir pareigas, jų teisinės apsaugos pagrindus ir formas, taip pat šių asmenų apsaugos, skatinimo ir pagalbos jiems priemones, siekiant sudaryti tinkamas galimybes pranešti apie teisės pažeidimus, keliančius grėsmę viešajam interesui arba jį pažeidžiančius, užtikrinti tokių pažeidimų prevenciją ir atskleidimą.

Pranešėjas – asmuo, kuris pateikia informaciją apie pažeidimą įstaigoje, su kuria jį sieja ar siejo tarnybos ar darbo santykiai arba sutartiniai santykiai (konsultavimo, rangos, stažuotės, praktikos, savanorystės ir pan.), ir kurį kompetentinga institucija (**Lietuvos Respublikos prokuratūra**) pripažįsta pranešėju.

Pagal Įstatymą informacija apie pažeidimus teikiama dėl:

- pavojaus visuomenės saugumui ar sveikatai, asmens gyvybei ar sveikatai;
- pavojaus aplinkai;
- kliudymo arba neteisėto poveikio teisėsaugos institucijų atliekamiems tyrimams ar teismams vykdant teisingumą;
- neteisėtos veiklos finansavimo;
- neteisėto ar neskaidraus viešųjų lėšų ar turto naudojimo;
- neteisėtu būdu įgyto turto;
- padaryto pažeidimo padarinių slėpimo, trukdymo nustatyti padarinių mastą;
- kitų pažeidimų.

Pranešimus pateikusiems asmenims taikomos apsaugos, skatinimo ir pagalbos priemonės Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka:

- saugių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų užtikrinimas;
- asmens konfidencialumo užtikrinimas;
- draudimas daryti neigiamą poveikį asmeniui, pateikusiam informaciją apie pažeidimą;
- teisė gauti atlyginimą už vertingą informaciją;
- teisė gauti kompensaciją; nemokamos teisinės pagalbos užtikrinimas;
- atleidimas nuo atsakomybės.

AKTUALŪS TEISĖS AKTAI:

Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymas

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 14 d. nutarimas Dėl Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo įgyvendinimo